

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

**SZKOŁA PODSTAWOWA IM. KRÓLA ZYGMUNTA AUGUSTA
W WASILKOWIE**

Wasilków, 2026

1. Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, w szczególności przepisy dotyczące doradztwa zawodowego.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. poz. 325), z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2026 r. poz. 73), obowiązujące w zasadniczej części od 1 września 2026 r.

2. Założenia Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

1. Wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia.
2. Preferencje zawodowe rozwijają się w toku życia człowieka i pozostają związane z jego doświadczeniami, zainteresowaniami, wartościami, zasobami oraz możliwościami.
3. Doradztwo zawodowe obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami.
4. W działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym włączają się wszyscy nauczyciele pracujący w szkole.
5. Działania doradcze są planowane, systematyczne, monitorowane i poddawane ewaluacji.
6. Działania uwzględniają aktualne informacje o systemie edukacji, rynku pracy, prognozach zapotrzebowania na pracowników oraz możliwościach uczenia się przez całe życie.
7. W działaniach wykorzystywane są cyfrowe narzędzia doradztwa zawodowego, ogólnodostępne platformy edukacyjne, strony internetowe, ogólnopolskie bazy zawodów oraz narzędzia komunikacji z doradcą zawodowym.
8. Program realizacji doradztwa zawodowego jest opracowywany we współpracy z lokalnymi lub regionalnymi pracodawcami, izbami gospodarczymi lub organizacjami pracodawców, publicznymi służbami zatrudnienia, z uwzględnieniem możliwości organizacyjnych szkoły.

3. Cele WSDZ

- wspieranie uczniów w poznawaniu własnych zasobów, zainteresowań, uzdolnień, kompetencji, predyspozycji, wartości i ograniczeń;

- przygotowanie uczniów do świadomego i odpowiedzialnego planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania, selekcjonowania i oceniania informacji o zawodach, edukacji i rynku pracy, także z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych;
- zapoznavanie uczniów z różnorodnością zawodów, kwalifikacjami zawodowymi i drogami ich uzyskiwania;
- kształtowanie umiejętności analizowania zmian zachodzących na rynku pracy, w tym wpływu nowych technologii i sztucznej inteligencji na zawody i formy zatrudnienia;
- przygotowanie uczniów do rozumienia możliwości pracy zdalnej, elastycznych form zatrudnienia i przedsiębiorczości;
- pokazywanie różnych sposobów zdobywania doświadczenia, w tym wolontariatu, udziału w projektach społecznych i innych aktywnościach;
- wspieranie uczniów i rodziców w wyborze szkoły ponadpodstawowej, ze szczególnym uwzględnieniem korzyści i wyzwań związanych z kształceniem zawodowym;
- zapewnienie rodzicom dostępu do aktualnych informacji i możliwości konsultacji z doradcą zawodowym;
- budowanie współpracy szkoły z instytucjami rynku pracy, szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe, pracodawcami i innymi partnerami środowiska społeczno-gospodarczego.

4. Odbiorcy działań

- uczniowie klas I – VIII;
- rodzice/opiekunowie prawni uczniów;
- nauczyciele i wychowawcy;
- specjaliści szkolni oraz dyrektor szkoły;
- partnerzy zewnętrzni współpracujący ze szkołą.

5. Organizacja doradztwa zawodowego

Doradztwo zawodowe jest realizowane w następujących formach:

- w klasach I – III – w ramach edukacji wczesnoszkolnej i innych działań szkoły;
- w klasach IV – VI – w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, godzin wychowawczych, kół zainteresowań, wycieczek zawodoznawczych i spotkań z przedstawicielami zawodów;

- w klasach VII – VIII – na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego, na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych, godzinach wychowawczych, zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu odbywających się w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, konsultacjach indywidualnych, kołach zainteresowań i wizytach zawodoznawczych;
- poprzez konsultacje i indywidualny kontakt z rodzicami uczniów;
- poprzez działania informacyjne i cyfrowe narzędzia doradztwa zawodowego;
- poprzez współpracę z pracodawcami, szkołami ponadpodstawowymi, w tym prowadzącymi kształcenie zawodowe, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, publicznymi służbami zatrudnienia (przede wszystkim Powiatowym i Wojewódzkim Urzędem Pracy), Ochotniczymi Hufcami Pracy, Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego oraz innymi partnerami.

W klasach VII i VIII zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego prowadzi doradca zawodowy – zgodnie z organizacją pracy szkoły i obowiązującym wymiarem zajęć. Rokrocznie przygotowywany jest również szczegółowy program realizacji doradztwa zawodowego, który zatwierdzany jest przez radę pedagogiczną do 30 września każdego roku szkolnego.

6. Treści programowe

Klasy I – III

- poznawanie siebie: zainteresowania, mocne strony, działania i ich konsekwencje;
- świat zawodów i rynek pracy: role zawodowe, zawody w najbliższym otoczeniu, znaczenie pracy, posługiwanie się przyborami i narzędziami;
- rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie: potrzeba uczenia się, źródła wiedzy;
- planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych: marzenia, cele, planowanie działań i podejmowanie prostych decyzji.

Klasy IV – VI

- poznawanie własnych zasobów: zainteresowania, uzdolnienia, kompetencje, mocne strony;
- świat zawodów i rynek pracy: grupy zawodów, ścieżki ich uzyskiwania, znaczenie pracy, czynniki wpływające na wybory zawodowe, rola pieniądza;
- rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie: sposoby zdobywania wiedzy, źródła informacji, indywidualne sposoby uczenia się;
- planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

Klasy VII – VIII

- wykorzystywanie umiejętności cyfrowych do efektywnego przeszukiwania ogólnodostępnych platform edukacyjnych i stron internetowych w celu pozyskania informacji o zawodach;
- porównywanie własnych zasobów i preferencji z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców, z uwzględnieniem pracy zdalnej, elastycznych form zatrudnienia i przedsiębiorczości;
- analizowanie możliwości doświadczania pracy, w tym przez wolontariat i udział w projektach społecznych;
- charakteryzowanie instytucji wspomagających planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym publicznych służb zatrudnienia, OHP i agencji zatrudnienia;
- charakteryzowanie wybranych zawodów z uwzględnieniem kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach i możliwości ich uzyskiwania;
- rozpoznawanie wpływu nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zmiany w zawodach i formach zatrudnienia;
- analizowanie korzyści i wyzwań związanych z wyborem szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe, w tym możliwości szybszego wejścia na rynek pracy, zdobycia kwalifikacji zawodowych i dalszego kształcenia;
- planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi informatycznych oraz ogólnodostępnych platform edukacyjnych i stron internetowych.

7. Zadania osób odpowiedzialnych

Dyrektor szkoły

- organizuje i nadzoruje realizację działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- zapewnia warunki organizacyjne do realizacji programu;
- wspiera współpracę szkoły z partnerami zewnętrznymi;
- wspiera działania służące poprawie jakości doradztwa zawodowego.

Doradca zawodowy

- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII;
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów na działania doradcze;

- opracowuje we współpracy z nauczycielami, wychowawcami, psychologami, pedagogami i partnerami zewnętrznymi roczny program realizacji doradztwa zawodowego i koordynuje jego realizację;
- systematycznie analizuje prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na rynku krajowym i wojewódzkim, prognozy prowadzone na zlecenie ministra właściwego do spraw pracy oraz wyniki monitoringu karier absolwentów i wykorzystuje te dane w pracy z uczniami i rodzicami;
- wykorzystuje cyfrowe narzędzia doradztwa zawodowego, ogólnodostępne platformy edukacyjne, strony internetowe, ogólnopolskie bazy zawodów i narzędzia komunikacji z uczniami i rodzicami;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe;
- organizuje konsultacje indywidualne, spotkania z rodzicami, targi, wizyty zawodoznawcze i inne działania;
- współpracuje z pracodawcami, szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe, publicznymi służbami zatrudnienia, OHP i innymi partnerami;
- prowadzi monitoring i ewaluację działań oraz sporządza sprawozdania.

Wychowawcy klas

- włączają treści doradztwa zawodowego do pracy wychowawczej;
- wspierają uczniów w rozpoznawaniu zasobów i planowaniu działań;
- współpracują z rodzicami, doradcą zawodowym i specjalistami.

Nauczyciele

- włączają treści doradztwa zawodowego do zajęć edukacyjnych;
- rozwijają kompetencje uczniów, w tym samodzielne zdobywanie informacji, współpracę, planowanie i podejmowanie decyzji;
- prowadzą koła zainteresowań;
- współpracują z doradcą zawodowym i wychowawcami.

Pedagog i psycholog szkolny

- realizują działania związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- udzielają konsultacji uczniom i rodzicom;
- współpracują z doradcą zawodowym w sytuacjach wymagających specjalistycznego wsparcia.

Nauczyciel-bibliotekarz

- gromadzi i udostępnia zasoby dotyczące edukacji, zawodów i rynku pracy;
- współpracuje z doradcą zawodowym przy tworzeniu i aktualizacji materiałów informacyjnych.

8. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym

W realizacji WSDZ szkoła może współpracować w szczególności z:

- Biurem Edukacji
- ORE
- CKP/CKU
- OHP
- Fundacjami, poradniami
- Koordynatorem dzielnicy
- Targami pracy
- Targami edukacji
- Szkołami zawodowymi
- Uczelniami wyższymi
- Szkołami – dni otwarte
- Przedsiębiorcami

Program realizacji doradztwa zawodowego na dany rok szkolny jest opracowywany z uwzględnieniem współpracy z lokalnymi lub regionalnymi pracodawcami, izbami gospodarczymi lub organizacjami zrzeszającymi pracodawców - w zależności od podpisanych porozumień o współpracy. Rolą tych podmiotów jest przede wszystkim umożliwienie organizacji wizyt zawodoznawczych w szkole oraz wycieczek zawodoznawczych w miejscach pracy. W organizację tych działań mogą być też włączani rodzice uczniów.

9. Wizyty zawodoznawcze

Wizyty zawodoznawcze służą poznaniu przez uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach.

Mogą być organizowane w:

- podmiotach stanowiących potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów, w szczególności u pracodawców;

- branżowych centrach umiejętności;
- szkołach prowadzących kształcenie zawodowe;
- centrach kształcenia zawodowego;
- placówkach kształcenia ustawicznego.

10. Informacja i cyfrowe narzędzia doradztwa zawodowego

Szkoła zapoznaje uczniów i ich rodziców z cyfrowymi narzędziami doradztwa zawodowego, w szczególności z:

- ogólnodostępnymi platformami edukacyjnymi i stronami internetowymi;
- ogólnopolskimi bazami zawodów;
- informacjami o szkołach i rekrutacji;
- prognozą zapotrzebowania na pracowników w zawodach, w tym zawodach szkolnictwa branżowego na rynku krajowym i wojewódzkim;
- prognozami dotyczącymi rynku pracy prowadzonymi na zlecenie ministra właściwego do spraw pracy;
- platformami i narzędziami komunikacji z doradcą zawodowym;
- narzędziami wykorzystującymi sztuczną inteligencję - pod nadzorem i po sprawdzeniu wyników ich pracy przez doradcę zawodowego.

11. Formy i metody pracy

- zajęcia grupowe i indywidualne konsultacje;
- warsztaty, dyskusje, burze mózgów, studia przypadku, gry dydaktyczne;
- testy i kwestionariusze diagnostyczne – stosowane adekwatnie do celu i z poszanowaniem zasad pracy doradczej;
- praca projektowa i zadaniowa;
- praca z komputerem, internetem i cyfrowymi narzędziami doradztwa;
- spotkania z przedstawicielami zawodów, pracodawcami i instytucjami;
- targi edukacyjne, wizyty zawodoznawcze i wycieczki;
- konsultacje dla rodziców;
- materiały informacyjne i zasoby biblioteczne.

12. Ewaluacja i dokumentowanie

- bieżące monitorowanie realizacji działań przez doradcę zawodowego;
- zbieranie informacji od wychowawców, nauczycieli, pedagogów, psychologa, uczniów i rodziców;
- analiza frekwencji i udziału w konsultacjach, spotkaniach, wizytach i wydarzeniach;
- analiza aktualności wykorzystywanych informacji o rynku pracy i ofercie edukacyjnej;
- sprawozdanie półroczne i roczne z realizacji doradztwa zawodowego;
- wykorzystanie wniosków z ewaluacji do planowania działań na kolejny rok szkolny.

13. Postanowienia końcowe

Dokument podlega aktualizacji w przypadku zmian przepisów prawa, organizacji pracy szkoły lub istotnych zmian w zakresie rynku pracy i systemu edukacji.